

USNESENÍ SOUDU (čtvrtého senátu)

19. září 2005 *

Ve věci T-321/04,

Air Bourbon SAS, se sídlem v Sainte-Marie, ostrov Réunion (Francie), zastoupená
S. Vaissem, advokátem,

žalobkyně,

proti

Komisi Evropských společenství, zastoupené C. Giolitem a J. Buendía Sierrou, jako
zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise ze dne 16. prosince 2003
[C (2003) 4708 konečné] nevznášet námitky vůči podpoře N 427/2003 poskytnuté
francouzskými orgány Air Austral,

* Jednací jazyk: francouzština.

SOD PRVNÍHO STUPNĚ EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (čtvrtý senát),

ve složení H. Legal, předseda, P. Lindh a V. Vadapalas, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: H. Jung,

vydává toto

Usnesení

Skutečnosti předcházející sporu

- 1 Dne 28. listopadu 2001 Komise schválila s ohledem na ustanovení pokynů k vnitrostátní regionální podpoře francouzský režim podpor spočívající ve snížení daně daňovým poplatníkům, kteří provádějí výrobní investice v zámořských departementech.
- 2 Účelem tohoto režimu byla podpora investic v regionech se strukturálními nedostatky, jako je ostrovní charakter, omezenost místních trhů a nízká produktivita podniků.

- 3 Dopisem ze dne 28. července 2003 oznámily francouzské orgány Komisi daňovou podporu zámořských investic, kterou hodlaly poskytnout letecké společnosti Air Austral.
- 4 Rozhodnutím C (2003) 4708 konečné ze dne 16. prosince 2003 (dále jen „Rozhodnutí“), přijatým po předběžném přezkoumání upraveném čl. 88 odst. 3 ES, měla Komise za to, že slučitelnost tohoto opatření se společným trhem nevznáší pochybnosti, a že tudíž není namístě vznést v tomto ohledu námitky.
- 5 Rozhodnutí bylo oznámeno francouzské vládě dne 17. prosince 2003.
- 6 Dne 12. února 2004 zveřejnila Komise v *Úředním věstníku Evropské unie* souhrnné sdělení, jímž byly třetí osoby informovány formou shrnutí základních údajů o oznámené podpoře, že vůči ní Komise nevznáší námitky (Úř. věst. C 38, s. 4). Komise v tomto sdělení upřesnila:

„Závazné jazykové znění (závazná jazyková znění) rozhodnutí bez důvěrných údajů lze nalézt na internetové stránce:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids.“

- 7 Dopisem ze dne 7. června 2004 požádala žalobkyně Komisi o úplné znění Rozhodnutí.
- 8 Dopisem ze dne 9. června 2004, doručeným dne 11. června 2004, zaslala Komise žalobkyni vyhotovení úplného znění Rozhodnutí.

Řízení

- 9 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 29. července 2004 podala žalobkyně projednávanou žalobu.
- 10 Samostatným podáním došlým kanceláři Soudu dne 12. října 2004 Komise vznesla námitku nepřipustnosti na základě čl. 114 odst. 1 jednacího řádu Soudu.
- 11 Dne 12. listopadu 2004 předložila žalobkyně své vyjádření k této námitce.
- 12 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 14. prosince 2004 podala Air Austral návrh na vstup do řízení jako vedlejší účastník na podporu návrhových žádání Komise.
- 13 Dne 12. ledna 2005 Komise předložila své vyjádření k tomuto návrhu.

Návrhová žádání účastníků řízení

14 Žalobkyně navrhuje, aby Soud:

- prohlásil žalobu za přípustnou;
- zrušil Rozhodnutí;
- přikázal Komisi a Francouzské republice přijmout nezbytná opatření, aby Air Austral vrátila protiprávně obdržené podpory;
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

15 Komise navrhuje, aby Soud:

- odmítl žalobu jako nepřípustnou;
- uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

K přípustnosti

- 16 Na základě čl. 114 odst. 1 jednacího řádu může Soud, požaduje-li to některý účastník řízení, vydat rozhodnutí o nepřípustnosti bez projednání věci samé. Podle odstavce 3 téhož článku, nerozhodne-li Soud jinak, následuje dále ústní část řízení. V projednávaném případě Soud pokládá tuto věc za dostatečně objasněnou písemnostmi ve spise a rozhoduje, že není namístě zahájit ústní část řízení.

Argumenty účastníků řízení

- 17 Komise uplatňuje, že žaloba je opožděná. Lhůta k podání žaloby začala běžet od 12. února 2004, dnem zveřejnění souhrnného sdělení o Rozhodnutí v *Úředním věstníku Evropské unie*. Rozhodnutí tak bylo k dispozici nejpozději ke dni zveřejnění *Úředního věstníku Evropské unie* na internetu.
- 18 Podle Komise věděla žalobkyně o Rozhodnutí dokonce před tímto datem. Doručení Rozhodnutí pouze francouzské vládě totiž nebrání závěru, že žalobkyně, jako hlavní konkurent Air Austral, musela o Rozhodnutí vědět od 16. prosince 2003, neboť Rozhodnutí bylo komentováno v tisku a bylo předmětem tiskové zprávy vydané Komisí dne, kdy bylo přijato. Žalobkyně nemohla nevědět o existenci Rozhodnutí až do 7. června 2004, data její žádosti o zaslání úplného znění Rozhodnutí.

- 19 Komise uvádí, že lhůta k podání žaloby počíná běžet ode dne zveřejnění rozhodnutí v oblasti státních podpor v *Úředním věstníku Evropské unie*, jak je upraveno v nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88 ES] (Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339). Vzhledem k tomu, že souhrnné sdělení jasně uvádělo možnost opatřit si vyhotovení Rozhodnutí v závazném jazykovém znění, odpovídá zpřístupnění uvedeného Rozhodnutí nejpozději ke dni jeho zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* na internetu jeho úplnému zveřejnění. V důsledku toho je v projednávaném případě rozhodným dnem 12. únor 2004, datum zveřejnění souhrnného sdělení a zpřístupnění úplného znění na internetu. Za těchto podmínek je žaloba došla dne 29. července 2004 zjevně opožděná, a musí tedy být prohlášena za nepřijatelnou.
- 20 Žalobkyně se nemůže odchýlit od kogentních lhůt k podání žaloby a tvrdit, že má k dispozici novou lhůtu k podání žaloby, opírajíc se o svou žádost ze dne 7. června 2004. Dopis Komise ze dne 9. června 2004, jímž bylo žalobkyni zasláno znění Rozhodnutí, není počátkem nové lhůty k podání žaloby. Komise ostatně v tomto dopise připomněla, že znění tohoto aktu již bylo k dispozici na internetu.
- 21 Žalobkyně se krom toho nemůže dovolávat ani omluvitelné chyby, neboť nedošlo k jednání, jež může samo o sobě nebo rozhodujícím způsobem vyvolat přípustné zmatení u procesního subjektu v dobré víře, jenž prokázal veškerou řádnou péči požadovanou od běžně informovaného subjektu. V projednávaném případě nemohlo chování Komise, jež odpovídá právní povinnosti známé všem, vyvolat zmatení a být příčinou chyby, jíž se dopustila žalobkyně.
- 22 Žalobkyně podotýká, že dopis Komise ze dne 9. června 2004, jímž jí bylo zasláno znění Rozhodnutí, neuváděl, že toto Rozhodnutí bylo zveřejněno formou souhrnného sdělení v řadě C *Úředního věstníku Evropské unie*, ani že toto souhrnné sdělení má za následek běh lhůty k podání žaloby na neplatnost. Komise se tak nedomnívala, že zveřejnění tohoto souhrnného sdělení se lze dovolávat vůči třetím osobám.

- 23 Zveřejnění souhrnného sdělení v řadě C *Úředního věstníku Evropské unie* se totiž nelze dovolávat vůči třetím osobám. Po procesních subjektech nelze rozumně požadovat, aby denně nahlížely do řady C (Informace a oznámení) *Úředního věstníku Evropské unie*, aby se ujistily, že orgány Společenství nepřijaly rozhodnutí, jehož ani nejsou adresáty, ani o něm nebyly informovány, které může zasáhnout do jejich práv nebo zájmů.
- 24 To platí tím spíše, že zveřejnění bylo provedeno formou sdělení velmi souhrnné povahy, jež pouze uvádí datum přijetí rozhodnutí, dotýčný členský stát, název, právní základ, rozpočet dotčené podpory a její cíl v několika klíčových slovech. To však neumožňuje seznámit se s obsahem a dosahem aktu a vyžaduje konzultaci internetové stránky.
- 25 Rada neměla v úmyslu umožnit dovolávání se souhrnného sdělení o rozhodnutích Komise v řadě C *Úředního věstníku Evropských společenství* zveřejněného podle článku 26 nařízení č. 659/1999 vůči třetím osobám. Pokud by jej Rada pokládala za zveřejnění, jehož se lze dovolávat vůči třetím osobám, nevyhrazovala by výslovně v čl. 20 odst. 3 uvedeného nařízení právo zúčastněných stran získat na jejich žádost kopii takových rozhodnutí, jež jsou oznamována výlučně dotýčným členským státům.
- 26 Žalobkyně tvrdí, že při neexistenci úplného zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* nebo oznámení běží lhůta k podání žaloby od data, kdy se dotýčný subjekt dověděl o obsahu a důvodech dotčeného aktu, za předpokladu, že o jeho sdělení bylo požádáno v přiměřené lhůtě. V projednávaném případě však žalobkyně nebyla v žádném okamžiku informována o rozhodnutí Komise zasáhnout, a neměla tedy důvod nahlížet do *Úředního věstníku Evropské unie* a tím méně do řady C.

- 27 Vůči argumentu Komise, že žalobkyně musela o Rozhodnutí vědět od 16. prosince 2003, žalobkyně namítá své nedávné založení (v listopadu 2002), počátek její činnosti v červnu 2003, omezený počet jejích zaměstnanců (139) a neexistenci vlastní právní služby.
- 28 Komise v rozporu s čl. 88 odst. 2 ES a odst. 3 ES nevyzvala tři letecké společnosti působící na lince z Paříže do Saint-Denis (ostrov Réunion), k nimž patřila žalobkyně, aby podaly své připomínky k záměru podpory ve prospěch Air Austral, která může, jak Komise v Rozhodnutí sama uznává, mít vliv na konkurenty působící na dotčené lince. Z toho plyne, že žalobkyně mohla legitimně nevědět, že Rozhodnutí mohlo zasahovat do jejích práv a jejích zájmů.
- 29 Žalobkyně mimoto uplatňuje, že nebyla v žádném případě povinna znát články v tisku, které vyšly v době přijetí Rozhodnutí, ani tiskovou zprávu Komise.
- 30 Teprve poté, co žalobkyně zjistila, že jí vznikly značné škody z důvodu, že Air Austral se dopouštěla jednání, která závažně narušují hospodářskou soutěž, vznesla žalobkyně dotaz ohledně legality finančních podpor poskytnutých jejímu konkurentovi společností Sematra (místní společnost se smíšeným hospodařením s většinovým podílem regionu a departementu ostrova Réunion). Žalobkyně podala svou žádost ze dne 7. června 2004 právě v rámci těchto rešerší.
- 31 Žalobkyně konečně poznamenává, že se může rovněž dovolávat omluvitelné chyby, která nemůže vést k prekluzi jejího práva na podání žaloby.

Závěry Soudu

- 32 Ze samotného znění čl. 230 pátého pododstavce ES zaprvé vyplývá, že kritérium data, kdy se žalobce o aktu dozvěděl, jako počátek lhůty k podání žaloby má vzhledem k datu zveřejnění aktu nebo jeho oznámení podpůrnou povahu (rozsudek Soudního dvora ze dne 10. března 1998, Německo v. Rada, C-122/95, Recueil, s. I-973, bod 35; rozsudky Soudu ze dne 12. prosince 2000, Alitalia v. Komise, T-296/97, Recueil, s. II-3871, bod 61, a ze dne 27. listopadu 2003, Regione Siciliana v. Komise, T-190/00, Recueil, s. II-5015, bod 30).
- 33 V projednávaném případě Komise v souladu se svou povinností vyplývající z čl. 26 odst. 1 první věty nařízení č. 659/1999 zveřejnila v *Úředním věstníku Evropské unie* souhrnné sdělení informující zúčastněné strany o existenci Rozhodnutí a uvádějící zejména datum jeho přijetí, dotýčný členský stát, číslo podpory, jeho název, jeho cíl, jeho právní základ a rozpočet, jenž je na tuto podporu věnován. Toto souhrnné sdělení mimoto zmínilo možnost opatřit si úplné znění Rozhodnutí v závazném jazykovém znění na internetové stránce Komise a adresu pro přístup k němu.
- 34 Skutečnost, že Komise poskytuje třetím osobám úplný přístup ke znění rozhodnutí na své internetové stránce, ve spojení se zveřejněním souhrnného sdělení v *Úředním věstníku Evropské unie* umožňujícího zúčastněným stranám seznámit se s dotčeným rozhodnutím a informujícího o této možnosti přístupu prostřednictvím internetu, musí být považována za zveřejnění ve smyslu čl. 230 pátého pododstavce ES.

- 35 Možnost zúčastněné strany získat kopii takového rozhodnutí upravená čl. 20 odst. 3 nařízení č. 659/1999 tento závěr nevyvrací.
- 36 Toto ustanovení totiž zúčastněným stranám umožňuje získat kopii jakéhokoli rozhodnutí přijatého na základě článku 4 nařízení č. 659/1999, tedy nejen rozhodnutí, podle nichž opatření není podporou (odstavec 2), a rozhodnutí nevznášet námitky (odstavec 3), která jsou zveřejňována formou souhrnného sdělení, ale i rozhodnutí zahájit formální vyšetřovací řízení (odstavec 4), která jsou zveřejňována úplně. Tato možnost tedy existuje nezávisle na zveřejnění těchto rozhodnutí v *Úředním věstníku Evropské unie*, a tedy nezávisle na počátku lhůty k podání žaloby upravené čl. 230 pátým pododstavcem ES.
- 37 V projednávaném případě je nesporné, že úplné znění Rozhodnutí bylo dostupné na internetu dne 12. února 2004, dnem zveřejnění souhrnného sdělení. Žalobkyně ostatně netvrdila, že by z technických nebo jiných důvodů neměla možnost přístupu k úplnému znění Rozhodnutí touto cestou. Počátkem lhůty k podání žaloby je tedy 12. únor 2004, aniž by Komise byla povinna uvádět ve svém dopise ze dne 9. června 2004, že rozhodnutí bylo zveřejněno formou souhrnného sdělení, ani že toto zveřejnění má za následek běh lhůty k podání žaloby.
- 38 Zadruhé, pojem omluvitelné chyby musí být vykládán restriktivně a může se vztahovat pouze na výjimečné okolnosti, kdy dotyčný orgán zejména jednal tím způsobem, že jeho jednání samo o sobě nebo rozhodujícím způsobem může vyvolat přípustné zmatení u procesního subjektu v dobré víře, jenž prokázal veškerou řádnou péči požadovanou od běžně informovaného subjektu (rozsudek Soudu ze dne 29. května 1991, Bayer v. Komise, T-12/90, Recueil, s. II-219, bod 29, potvrzený rozsudkem Soudního dvora ze dne 15. prosince 1994, Bayer v. Komise, C-195/91 P, Recueil, s. I-5619, bod 26).

- 39 V projednávaném případě neumožňují argumenty skutkové povahy vznesené žalobkyní a vycházející z jejího nedávného založení, omezeného počtu jejích zaměstnanců a neexistence vlastních právníků, jako takové dospět k závěru o existenci omluvitelné chyby.
- 40 Zatřetí a v poslední řadě je možnost dovolat se zveřejnění souhrnného sdělení vůči žalobkyni v souladu s požadavkem právní jistoty, jímž se musí řídit každý výklad ustanovení týkajících se procesních prostředků (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 15. ledna 1987, *Misset v. Rada*, C-152/85, *Recueil*, s. 223, bod 11; rozsudek Soudu ze dne 18. září 1997, *Mutual Aid Administration Services v. Komise*, T-121/96 a T-151/96, *Recueil*, s. II-1355, bod 38). Zohlednění data zveřejnění souhrnného sdělení s odvoláním na internetovou stránku jako datum zveřejnění napadeného aktu totiž umožňuje přesně zjistit počátek lhůty dvou měsíců k podání žaloby upravené čl. 230 pátým pododstavcem ES.
- 41 Zohlednění data zveřejnění souhrnného sdělení s odvoláním na internetovou stránku jako datum zveřejnění napadeného aktu krom toho zajišťuje rovné zacházení pro všechny třetí osoby tím, že zabezpečuje, že lhůta k podání žaloby proti rozhodnutím v oblasti státních podpor je počítána stejným způsobem, jako by bylo rozhodnutí v plném rozsahu zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* nebo souhrnným způsobem s odvoláním na internetovou stránku Komise.
- 42 Jelikož bylo Rozhodnutí zveřejněno dne 12. února 2004, uplynula lhůta k podání žaloby podle čl. 230 pátého pododstavce ES a čl. 102 odst. 1 a odst. 2 jednacího řádu dne 6. května 2004. V důsledku toho je žaloba podaná dne 29. července 2004 zjevně opožděná.

- 43 S ohledem na výše uvedené musí být žaloba odmítnuta jako nepřípustná.

K návrhu na vstup vedlejšího účastníka do řízení

- 44 Vzhledem k tomu, že žaloba je nepřípustná, není namístě rozhodnout o návrhu Air Austral na povolení vstupu do sporu jako vedlejší účastník na podporu návrhových žádání Komise.

K nákladům řízení

- 45 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměla ve věci úspěch, je namístě posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

SOUD (čtvrtý senát)

rozhodl takto:

- 1) Žaloba se odmítá jako nepřípustná.

- 2) **Není namístě rozhodnout o návrhu Air Austral na vstup do řízení jako vedlejší účastník.**
- 3) **Žalobkyni se ukládá náhrada nákladů řízení.**

V Lucemburku dne 19. září 2005.

Vedoucí soudní kanceláře

H. Jung

Předseda

H. Legal